

รูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลัก
พุทธธรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจในสังกัด กองบัญชาการตำรวจนครบาล
MODEL OF INCREASING EFFICIENCY IN WORKS PERFORMANCE BY
THE POLICE OFFICERS BASED ON THE BUDDHIST PRINCIPLE :
A CASE STUDY OF THE POLICEMAN IN
THE METROPOLITANPOLICE BUREAU

ปรีชา สวม่วง Preecha Sawmong^๑
สุดาพร สวม่วง Sudaporn Sawmong^๒

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “รูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักพุทธธรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล” มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ ๑) เพื่อศึกษาแนวทาง ๒) เพื่อศึกษาแนวตามหลักพุทธธรรมและ ๓) นำเสนอรูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักพุทธธรรม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง พบว่าตำรวจปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณตำรวจ ใน ๔ ด้าน คือคุณธรรม ๔ ประการ(บูรณาการกับฆราวาสธรรม ๔) อุดมคติ ๙ ประการ(บูรณาการกับหลักธรรม ๙ ประการ) จริยธรรม ๙ ประการ(บูรณาการกับหลักไตรสิกขา)และจรรยาบรรณ ๖ ประการ(บูรณาการกับหลักศีล ๕) โดยใช้หลักมัชฌิมาปฏิปทา มาร่วมในการบูรณาการ และได้นำองค์ความรู้ใหม่คือ MIEC MODEL ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ตำรวจ หลักพุทธธรรม

^๑ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhist Studies, Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Thailand

^๒ อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจนานาชาติมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการ
ธุรกิจอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (Lecturer of PhD.
Program in Industrial Business Management, King Mongkut's Institute of Technology
Ladkrabang Bangkok, Thailand

Abstract

The Article research "Model of Increasing Efficiency in Works Performance by The Police Officers Based on The Buddhist Principle: A Case Study of the Policeman in the Metropolitan Police Bureau." The objective of this study was to study the guideline and propose a model for enhancing the efficiency of police officers in the Buddhist practice. fair Using qualitative research methodology With semi-structured in-depth interviews. Finding that the police perform their duties effectively must comply with the Code of Ethics and Police Code in four aspects: 4 virtues (integrated with secular Dharma 4) 9 ideals (integrated with 9 principles) Ethics 9 (Integrating with the Three Senses) and the Code of Ethics (6) (Integration with Baptism 5) and the new knowledge of MIEC MODEL.

Keywords: Works Performance, The Police Officers, The Buddhist Principle

๑. บทนำ

ด้วยปรากฏว่าในช่วงพุทธศตวรรษที่ผ่านมา โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายและรวดเร็ว โดยมีการเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม เป็นเหตุให้มีความจำเป็นต้องนำระบบทุนนิยมมาใช้ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้นำไปสู่การต่อสู้แข่งขันกันอย่างรุนแรง ประชาชนจำนวนมากต้องหันเข้าหาและพึ่งพาระบบทุน โดยมีการถือเงินตราและทรัพย์สินเป็นต้นทุนในการสร้างความมั่นคงและความร่ำรวยให้กับตนเองตลอดจนวงศ์ตระกูล จนเกิดเป็นความเห็นแก่ตัวในการเอาตัวรอด การเอาใจเอาเปรียบ การกลั่นแกล้ง การฉ้อฉล โดยไม่คำนึงถึงจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม หรือความถูกต้องที่จะนำมาเป็นหลักในการดำรงชีวิตที่ตีร่วมกัน โดยคนในยุคนี้มีแนวความคิดว่า ถ้าสร้างความสำเร็จได้เปรียบและสามารถเอาเปรียบผู้อื่นได้แล้ว ทำให้ได้รับชัยชนะ มีความเจริญก้าวหน้ากว่าผู้อื่นคือสิ่งที่ตัวเองควรจะต้องทำและเมื่อได้ทำไปแล้วก็ยิ่งทำให้เกิดความสำเร็จอีกด้วย จึงทำให้มองเห็นว่าแนวคิดและการปฏิบัติของตนนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับตน โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักคุณธรรม หลักจริยธรรม หรือไม่ต้องคำนึงถึงหลักศีลธรรมแต่อย่างใด

ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนั้นขัดต่อหลักธรรมคำสอนในทางพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก ดังเช่นที่มีพุทธศาสนสุภาษิตกล่าวไว้ว่า “บุคคลหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้รับผลเช่นนั้น ผู้ทำกรรม

ดียอมได้ผลดี ผู้ทำกรรมชั่วยอมได้ผลชั่ว”^๒ ซึ่งในทางพุทธศาสนาแล้วต้องถือว่าผลของการกระทำตามพุทธศาสนสุภาษิตนั้นต้องเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างจริงแท้แน่นอน แต่ปรากฏว่ามีผู้คนบางส่วนในยุคนี้เมื่อได้ทำกรรมดีที่ระดับหนึ่งแล้ว ก็เฝ้ารอผลตอบแทนของการกระทำดังกล่าว แต่เมื่อได้เฝ้ารอมาระยะเวลาหนึ่งก็ยังไม่ได้รับผลตามที่ได้ตั้งความหวังไว้ซึ่งอาจจะยังไม่ถึงช่วงระยะเวลาที่กรรมดีจะส่งผล เป็นเหตุให้บุคคลนั้นเกิดความท้อแท้จนหยุดทำกรรมดีต่อไป อีกทั้งมีข้อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่ไม่ได้ประกอบกรรมดีเท่าตนแต่ได้รับผลตอบแทนบางสิ่งบางอย่างในชีวิต และในปัจจุบันก็ยังได้รับการเชิดชวยอยู่ในสังคม ทำให้เกิดการน้อยเนื้อต่ำใจจึงมักเกิดความคิดในลักษณะเชิงประชดประชันสังคมขึ้นมาว่า “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป” จึงไม่คิดที่จะทำความดีต่อไป กลับไปเอาอย่างผู้อื่นและทำในสิ่งที่ เป็นอกุศลกรรม เพื่อให้ได้สิ่งที่ตอบสนองต่อกิเลสของตนแม้จะได้มาอย่างไม่ถูกต้องก็ตาม แนวคิดดังกล่าวนี้จะเป็นของผู้ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกรรมอย่างลึกซึ้งและถูกต้องจึงยอมจะไม่เป็นผลดีต่อสังคมและเกิดการสั่นคลอนต่อพระพุทธศาสนาอย่างแน่นอนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้มีพันธกิจในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ โดยมีบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวน ๒๐๐,๐๐๐^๒ คนเศษ มีหน้าที่ในการรักษากฎหมายเกือบทุกฉบับ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยให้กับสังคม ก็ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง และจากแนวความคิดที่ไม่ถูกต้องทำนองคลองธรรมตามเหตุผลที่กล่าวมาแล้วเบื้องต้น และการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของตำรวจนั้นถือได้ว่าเป็นต้นธารของความยุติธรรม ถ้าตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่มีคุณธรรมจริยธรรม และไม่ยึดมั่นในศีลธรรมเสียแล้ว ก็ย่อมจะเกิดผลกระทบให้เกิดความเสียหายต่อตนเอง ต่อองค์กร และเกิดความเดือดร้อนแก่สังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากอาชีพตำรวจนั้นเป็นอาชีพที่มีลักษณะพิเศษ ซึ่งมีทั้งอำนาจของอาวุธและอำนาจกฎหมายอยู่ในมือ สามารถใช้อำนาจในการตรวจยึดทรัพย์สิน การตรวจค้น การควบคุมตัว การจับกุม การพันนาการ การคุมขัง ซึ่งเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในทุกด้าน ดังนั้นเมื่อปรากฏหลักการและเหตุผลเช่นนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เล็งเห็นความสำคัญ จึงพยายามหาวิธีและสร้างองค์ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับจริยธรรมและคุณธรรมให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อที่จะได้มีความตระหนักและนำไปประกอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง^๓ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของประชาชนและเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป

^๒ คุรยละเอียดใน, ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๕๖/๓๗๔.

^๓ สารวัตร ฝ่ายอำนวยการ กองทะเบียนพล สำนักงานกำลังพล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, **เรื่องอัตรากำลังพลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ**, (ฝ่ายอำนวยการ, กองทะเบียนพล สำนักงานกำลังพล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๙), สัมภาษณ์ เมื่อ ๒๐ มิ.ย. ๕๙

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาแนวทางที่เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
๒. เพื่อศึกษาแนวทางที่เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักพุทธธรรม
๓. เพื่อเสนอรูปแบบสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามหลักพุทธธรรม

๓. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึก (INDEPTH INTERVIEW) ใช้รูปแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (SEMI - STRUCTURED INTERVIEW) ประกอบด้วยรายละเอียดใน ๔ ด้าน

๓.๑ ด้านเนื้อหา

- ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
- หลักพุทธธรรมที่ใช้ประยุกต์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

๓.๒ ด้านบุคคล

- เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ๑๕ นาย

๓.๓ ด้านพื้นที่

ในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล

๓.๔ ด้านเวลา

ใช้เวลาในการศึกษาวิจัย จำนวน ๑ ปี

๔. การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม

กองบัญชาการตำรวจนครบาลนั้นเป็นส่วนราชการหนึ่งที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานใหญ่ที่มีภาระหน้าที่ในการรักษากฎหมาย เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมด ปัจจุบันมีจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่จำนวน ๒๐,๐๐๐ คนเศษ^๔ แบ่งการรับผิดชอบออกเป็น ๑๔ กองบังคับการ คือ กองบังคับการตำรวจนครบาล ๑ - ๙ กองบังคับการสายตรวจปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน กองบังคับการสืบสวน กองบังคับการจราจร และ กองบังคับการอำนวยการ โดยมีงานรับผิดชอบในหลายด้าน เช่น งานป้องกัน งานปราบปราม

^๔ ผู้กำกับฯ ฝ่ายอำนวยการ ๑ กองบังคับการอำนวยการ, กองบัญชาการตำรวจนครบาล, เรื่องอัตรากำลังของกองบัญชาการตำรวจนครบาล, (ฝ่ายอำนวยการ ๑ กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๙), สัมภาษณ์เมื่อ ๑๐ พ.ค. ๒๕๕๙.

งานสืบสวน งานสอบสวน งานจราจร งานความมั่นคง งานกิจการพิเศษ งานอำนวยการ ซึ่งจะเห็นว่างานทั้งหมดนั้นเกี่ยวกับความผาสุกของประชาชนทุกเรื่อง ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ได้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จนเกิดประโยชน์กับประชาชนและสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กรมาโดยตลอด แต่ปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจบางส่วน เกิดการหลงผิด ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อองค์กร และก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ปรากฏตามสถิติรับเรื่องราวร้องทุกข์ของงานรับเรื่องร้องทุกข์ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งเป็นความผิดในกลุ่มต่างๆ คือ ด้านอบายมุข ด้านความประพฤติ ด้านงานสอบสวน ด้านการถูกฟ้องจากการปฏิบัติหน้าที่ ด้านต้องหาคดีอาญา และด้านอื่นๆ ในรอบ ๓ ปีที่ผ่านมา ดังนี้

๑. ปี พ.ศ. ๒๕๕๖	จำนวน	๑๕๐๔	ราย
๒. ปี พ.ศ. ๒๕๕๗	จำนวน	๑๙๗๖	ราย
๓. ปี พ.ศ. ๒๕๕๘	จำนวน	๑๓๕๑	ราย

จากสถิติที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะเห็นว่าเป็นเหตุการณ์ที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาลส่วนหนึ่ง ไม่มีหลักธรรมประจำใจที่จะใช้เป็นเครื่องเตือนสติในการครองตน ครองคน และครองงานจนเป็นเหตุให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ เกิดความเสียหายต่อส่วนตัวและส่วนรวม ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าเจ้าหน้าที่บางส่วนตกอยู่ภายใต้อิทธิพล เป็นเหตุให้ถูกรวบจำโดยกิเลส ตัณหา และอุปกทาน ซึ่งจะเป็นเครื่องที่นำไปสู่ทางที่ชั่ว โดยมีการปฏิบัติตนไม่อยู่ในทำนองคลองธรรม ไม่เชื่อในเรื่องบุญบาป ไม่มีหิริ โอตตปัปะ ไม่มีความละอายและเกรงกลัวต่อบาป ไม่มีความเชื่อในเรื่องกรรม และกฎแห่งกรรม โดยมุ่งแสวงหาแต่ปัจจัยสี่ ตำแหน่ง ลาภ ยศ ชื่อเสียง โดยไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ระเบียบข้อปฏิบัติ ตลอดจนกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนนั้นได้รับผลกระทบในด้านต่างๆ^๕ เช่น สูญเสียชีวิต บาดเจ็บ ร่างกายพิการ บางส่วนต้องสูญเสียครอบครัว บางนายต้องสูญเสียอนาคต ถูกออกจากราชการ ต้องหาคดีอาญา จนถูกศาลพิพากษาจำคุกหรือประหารชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเสียดายเป็นอย่างมาก ที่มีการสูญเสียบุคคลากรที่มีค่าของกองบัญชาการตำรวจแห่งชาติไป และในส่วนของประชาชนนั้นก็ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการปฏิบัติหน้าที่อันมิชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านชีวิต ร่างกาย เพศ เสรีภาพ ทรัพย์สิน เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนและไม่ได้รับความเป็นธรรม ดังนั้น กองบัญชาการตำรวจนครบาลมีความจำเป็นต้องสร้าง

^๕ สารวัตรฝ่ายอำนวยการงานร้องทุกข์ ฝ่ายอำนวยการ ๘ กองบังคับการอำนวยการ, กองบัญชาการตำรวจนครบาล, เรื่องการร้องทุกข์กล่าวโทษข้าราชการตำรวจ, (ฝ่ายอำนวยการ ๘ กองบังคับการอำนวยการ, กองบัญชาการตำรวจนครบาล : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๙), สัมภาษณ์เมื่อ ๑๕ ก.ค. ๒๕๕๙.

^๖ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕.

ภูมิคุ้มกันให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในการกำกับดูแลเพื่อเป็นการปกป้องไม่ให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ฉะนั้น เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยในฐานะที่รับราชการเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจและเป็นพุทธศาสนิกชนคนหนึ่งที่มีความรู้สึกเป็นห่วงต่อสถานการณ์เช่นนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงเห็นควรที่จะทำการวิจัยเพื่อหาแนวทางและรูปแบบที่จะใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อให้ได้รูปแบบและแนวทางที่ถูกต้องตามหลักทำนองคลองธรรม ที่จะทำให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ อันจะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจและความผาสุกของประชาชนโดยแท้จริง โดยจะทำการศึกษาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ จำนวน ๔ ด้าน คือ ด้านการป้องกันและปราบปราม ด้านจราจร ด้านสืบสวน และ ด้านสอบสวน เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจนครบาล ซึ่งมีรูปแบบการปฏิบัติที่ต้องสัมผัสกับประชาชนโดยตรง โดยเห็นควรพิจารณาคัดเลือกตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ ความเชื่อ ความศรัทธา ในหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และได้นำหลักธรรมคำสอนตามความเชื่อนั้นมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ตลอดจนนำมาบูรณาการและประยุกต์ใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ด้านต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็นผลให้ประชาชนได้รับความพึงพอใจ ความถูกต้อง ความเป็นธรรม เพื่อให้สอดคล้องกันวิสัยทัศน์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ว่า “เป็นตำรวจมืออาชีพ เพื่อความผาสุกของปวงชน” “โดยเห็นควรนำหลักปฏิบัติที่กำหนดไว้ในประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๓ (แนบท้าย กฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓) ซึ่งได้กำหนดกรอบความประพฤติและปฏิบัติของข้าราชการตำรวจไว้ โดยต้องปฏิบัติให้ได้มาตรฐาน ๔ ประการ คือ มาตรฐานด้านคุณธรรม มาตรฐานด้านอุดมคติ มาตรฐานด้านจริยธรรม และมาตรฐานด้านจรรยาบรรณ โดยจะทำการวิจัยว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่นำหลักธรรมคำสอนในทางพุทธศาสนามาประกอบใช้ในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ได้ใช้หลักธรรมข้อใด มีดุลพินิจและมีรูปแบบในการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร จึงจะเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ เพื่อที่จะได้นำไปถอดบทเรียนและนำไปขยายผลเป็นแนวทางให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยทั่วไปได้ถือปฏิบัติตาม โดยในขั้นนี้จะวิเคราะห์ในเรื่องมาตรฐานด้านคุณธรรม ด้านอุดมคติ ตำรวจ ด้านจริยธรรม และด้านจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นมาตรฐานหลักที่กำหนดไว้เพื่อให้เป็นคุณสมบัติที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดที่จะใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ ดังนี้

๑) มาตรฐานด้านคุณธรรม (๔ ประการ)

เจ้าหน้าที่ตำรวจพึงยึดถือคุณธรรม ๔ ประการตามพระบรมราโชวาทเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งในการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่

ตารางการบูรณาการ ระหว่าง คุณธรรม ๔ ประการ และ ขรวาสาธรรม ๔

คุณธรรม ๔ ประการ (M๔)	บูรณาการ	ฆราวาสธรรม ๔
๑. รักษาความสัจ	หลักมัชฌิมา	๑. สัจจะ
๒. ช่มใจตนเอง	หลักมัชฌิมา	๒. ทมะ
๓. อุดหนุน อุดหนุน	หลักมัชฌิมา	๓. ขันติ
๔. ละวางความชั่ว	หลักมัชฌิมา	๔. จาคะ

๒) มาตรฐานด้านอุตมคติ (๙ ประการ)

เจ้าหน้าที่ตำรวจพึงยึดถืออุตมคติของตำรวจ ๙ ประการ เป็นแนวทางการชี้้นำประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุถึงปณิธานของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

ตารางการบูรณาการ ระหว่าง อุตมคติ ๙ ประการ และ ธรรม ๙ ประการ

อุตมคติ ๙ ประการ (I๙)	บูรณาการ	ธรรม ๙ ประการ
๑. เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่	หลักมัชฌิมา	๑. อธิบาท ๔
๒. กรุณาปรานีต่อประชาชน	หลักมัชฌิมา	๒. พรหมวิหาร ๔
๓. อุดหนุนต่อความเจ็บใจ	หลักมัชฌิมา	๓. ขันติธรรม
๔. ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก	หลักมัชฌิมา	๔. วิริยะ (สัมมาวาโย)
๕. ไม่มกมากในลาภผล	หลักมัชฌิมา	๕. สันโดษ
๖. มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน	หลักมัชฌิมา	๖. สังคหวัตถุ ๔
๗. ดำรงตนในยุติธรรม	หลักมัชฌิมา	๗. อคติ ๔
๘. กระทำการด้วยปัญญา	หลักมัชฌิมา	๘. สัมมาทิฐิ
๙. ความไม่ประมาทเสมอชีวิต	หลักมัชฌิมา	๙. สติปัญญา ๔

๓) มาตรฐานด้านจริยธรรม (๙ ประการ)

จริยธรรมตำรวจ คือ คุณความดีที่เป็นข้อประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้ประชาชนศรัทธา เชื่อมั่นและยอมรับ

ตารางการบูรณาการ ระหว่าง จริยธรรม ๙ ประการ และ หลักไตรสิกขา

จริยธรรม ๙ ประการ (E๙)	บูรณาการ	ไตรสิกขา
๑. ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย	หลักมัชฌิมา	๑. ศील
๒. เคารพในสิทธิเสรีภาพ	หลักมัชฌิมา	๒. ศील
๓. ปฏิบัติหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพ	หลักมัชฌิมา	๓. สมาธิ
๔. มีจิตสำนึกของ ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์	หลักมัชฌิมา	๔. ปัญญา
๕. มีความซื่อสัตย์สุจริต	หลักมัชฌิมา	๕. สมาธิ
		๖. ปัญญา

๖. มีความภาคภูมิใจวิชาชีพ	หลักมัชฌิมา	๗. ศิล
๗. เป็นผู้บังคับบัญชาที่ดี	หลักมัชฌิมา	๘. ศิล
๘. เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดี	หลักมัชฌิมา	๙. ศิล
๙. คำนิยมตามหลักมาตรฐานจริยธรรม		

๔. มาตรฐานด้านจรรยาบรรณ (๖ ประการ)

จรรยาบรรณตำรวจ คือ ประมวลความประพฤติ ในการปฏิบัติหน้าที่ของวิชาชีพตำรวจที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของข้าราชการตำรวจและวิชาชีพตำรวจ

ตารางการบูรณาการ ระหว่าง จรรยาบรรณ ๖ ประการ และ ศิล ๕ (เบญจศีล)

จรรยาบรรณ ๖ ประการ (C๖)	บูรณาการ	ศิล ๕ (เบญจศีล)
๑. การให้บริการประชาชน	หลักมัชฌิมา	๑. ศิล๕ (ทั้ง ๕ ข้อ)
๒. การจับกุม ระงับเหตุ	หลักมัชฌิมา	๒. ศิล๕ (ทั้ง ๕ ข้อ)
๓. การใช้อาวุธ กำลัง	หลักมัชฌิมา	๓. ศิล๕ (ทั้ง ๕ ข้อ)
๔. การรวบรวมพยานฯ	หลักมัชฌิมา	๔. ศิล๕ (ทั้ง ๕ ข้อ)
๕. การควบคุมบุคคล	หลักมัชฌิมา	๕. ศิล๕ (ทั้ง ๕ ข้อ)
๖. การ รักษาความลับ	หลักมัชฌิมา	๖. ศิล๕ (ทั้ง ๕ ข้อ)

จากข้อมูลและรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าถ้าเราสามารถที่จะทำการศึกษาวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาลที่ได้ใช้หลักธรรมคำสอนของในทางพุทธศาสนาประยุกต์ใช้ประกอบในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่างๆ จนสามารถวิเคราะห์ได้รูปแบบที่เหมาะสมจนได้มาตรฐานที่บัญญัติไว้ในประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยการนำเอาคุณธรรม ๔ ประการ อุดมคติ ๙ ประการ จริยธรรม ๙ ประการ และจรรยาบรรณ ๖ ประการ พร้อมทั้งเพิ่มเทคนิควิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเชิงพุทธและเทคนิควิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสมัยใหม่ มาเป็นแนวทางขึ้นนำการประพฤติปฏิบัติเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์แล้ว เชื่อว่าหากนำไปขยายใช้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนาย ก็คงทำให้ข้าราชการตำรวจเหล่านั้นได้มีมาตรฐานตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจตามที่กล่าวมาแล้ว สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริงแล้ว ย่อมจะเกิดอันติสงส์แก่ประชาชน ทำให้เกิดความรัก ความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตลอดจนเกิดทัศนคติและภาพพจน์ที่ดีต่อกองบัญชาการตำรวจนครบาลและสำนักงานตำรวจแห่งชาติสืบไป

๕. องค์ความรู้ใหม่

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักพุทธธรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจในสังกัด กองบัญชาการตำรวจนครบาล ทำให้สามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยได้เป็นองค์ความรู้ใหม่เพื่อเป็นแนวทางและรูปแบบให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ถือปฏิบัติเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และเกิดภาพลักษณ์ที่ดีของกองบัญชาการตำรวจนครบาล

ดังนั้นรูปแบบใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ที่พบและสรุปได้จากการศึกษาวิจัยของผู้วิจัยในครั้งนี้สามารถที่จะทำการประมวลและนำเสนอออกมาเป็นรูปธรรมคือ $M_{๔} + I_{๙} + E_{๙} + C_{๖} =$ MIEC Model ซึ่งหมายถึง รูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือตำรวจวิถีพุทธอันประกอบด้วย คุณธรรม ๔ ประการ อุดมคติ ๙ ประการ จริยธรรม ๙ ประการ และ จรรยาบรรณ ๖ ประการ บูรณาการด้วยหลักธรรมในพระไตรปิฎก อรรถกถา และหลักธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน ๑๕ นายจากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแผนภูมิที่ ๕.๑ คือ $M_{๔} + I_{๙} + E_{๙} + C_{๖} =$ M I E C Model ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนภูมิที่ ๕.๑ แสดงรูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม

MIEC MODEL (ตำรวจวิถีพุทธ)

$$BB.P = M_{๔} + I_{๙} + E_{๙} + C_{๖} \text{ คือ}$$

BB = Buddhist Behavior

P = Police,

M = Moral

I = Ideal

E = Ethics

C = Code of conduct

ปฏิบัติหน้าที่โดยธรรมเพื่อความผาสุกของประชาชน

ฆราวาสธรรม ๔	ธรรม ๙ ประการ	ไตรสิกขา	ศีล ๕ (เบญจศีล)
M ๔	I ๙	E ๙	C ๖
๑. รักษาความสัจ ๒. ช่มใจตนเอง ๓. อดทน อดกลั่น ๔. ละวางความชั่ว	๑. เคารพเอื้อเฟื้อ ๒. กรุณาปราณี ๓. อดทน เจ็บใจ ๔. ไม่หวั่นไหว ๕. ไม่มักมาก ๖. มุ่งบำเพ็ญตน ๗. ดำรงตน ยุติธรรม	๑. ประชาธิปไตย ๒. สิทธิเสรีภาพ ๓. ประสิทธิภาพ ๔. จิตสำนึก ๕. ซื่อสัตย์สุจริต ๖. ภูมิใจวิชาชีพ ๗. ผู้บังคับบัญชา	๑. บริการประชาชน ๒. จับกุม ระงับเหตุ ๓. ใช้อาวุธ กำลัง ๔. รวบรวมพยานฯ ๕. ควบคุมบุคคล ๖. รักษาความลับ

	๘. กระทำการ ปัญญา ๙. ความไม่ประมาท	๘ ผู้ได้บังคับบัญชา ๙. มาตรฐาน จริยธรรม	
--	---------------------------------------	--	--

๖. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การที่จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ซึ่งปฏิบัติหน้าด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจนครบาลทุกนายปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ชื่นชอบและพึงพอใจของประชาชนนั้น จำเป็นที่จะต้องนำประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ (แก้ไขตามกฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๓ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาบังคับใช้ให้ได้ผลอย่างจริงจังกับเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนาย ซึ่งประกอบด้วยเรื่องสำคัญ ๔ เรื่องด้วยกัน คือคุณธรรม ๔ ประการ อุทิศตน ๙ ประการ จริยธรรม ๙ ประการ และจรรยาบรรณ ๖ ประการ และยังคงต้องนำหลักพุทธธรรมในพระไตรปิฎกและอรรถกถา และองค์ความรู้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกระดับชั้นจำนวน ๑๕ นาย ตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดทำสัมมนากลุ่มย่อยจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ อีกจำนวน ๘ ท่าน อีกทั้งยังได้นำเอาความรู้ที่ได้จากศาสตร์สมัยใหม่มาผนวกในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยได้ทำการรวบรวมองค์ความรู้ทั้งหมดมาทำการสังเคราะห์ วิเคราะห์ นำมาบูรณาการเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมที่จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ใช้เป็นรูปแบบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพตรงตามหัวข้อในการศึกษาวิจัยที่ได้ตั้งไว้ดังกล่าวข้างต้น และผู้วิจัยในฐานะตำรวจน้ำดีคนหนึ่งที่มีความใฝ่ในธรรม มีความหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานในการวิจัยครั้งนี้จะสามารถตอบโจทย์ที่นักวิชาการบางท่านได้โยนคำถามมาว่า “ตำรวจทำอะไรกันอยู่” เราสามารถตอบได้อย่างเสียงดังฟังชัดเต็มหูกลับไปให้ได้ยินว่า ตำรวจไทยยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นตำรวจที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจะปฏิบัติหน้าที่โดยธรรมเพื่อความผาสุกของมวลหมู่มหาประชาชนโดยแท้จริง เนื่องด้วยผลการวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้จบอยู่เพียงแต่ในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ MIEC MQDEL นี้จะโลดแล่นไปสู่จิตใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ใน ๘๘ สถานีตำรวจ โดยผ่านกระบวนการจัดทำโครงการของศูนย์ฝึกอบรม และอนุศาสนาจารย์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล จะทำหน้าที่ถ่ายทอดและพร่ำสอนอย่างทันทีเมื่องานวิจัยชิ้นนี้ได้ผ่านการเห็นชอบและอนุมัติอย่างเป็นทางการจากมหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอย่างแท้จริง

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก ๒๕๐๐.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๐๐.

_____. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏ

ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์.** พิมพ์ครั้งที่ ๘.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.** พิมพ์ครั้งที่ ๑๖.

กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส.อาร์.พรินติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑.

_____. **พุทธธรรม ฉบับขยายความ.** พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรม

มิก จำกัด, ๒๕๕๒.

รศ.ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม,** กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙).

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, **คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมาย ก.ตร.ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและ**

จรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ (แก้ไขตามกฎหมาย ก.ตร.ว่าด้วยประมวล

จริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓),

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๕๕.

อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์, “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ”, **รายงานการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), ๒๕๕๕.

บทความ:

สมภาร พรหมทา. “เจตนา คือกรรม.” **พุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.** ปีที่ ๑๑

ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๔๗): ๑-๕.

วิทยานิพนธ์:

ดวงเพชร สมศรี. “**วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ**”.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย, ๒๕๕๖.

ปริจวรธน์ วัฒนธนาวิน. “**การรู้ตระหนักในความรับผิดชอบของตำรวจจราจรที่มีต่อหลัก**

จริยธรรม”. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย:

มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๕.

